

תשובה 1

מובן שלא ניתן להגיע למצב כזה בקבוצות סופיות. נקח אפוא קבוצות אינסופיות. אחרי קצת ניסוי וטעיה אפשר למצוא קבוצות שמקיימות את הנדרש. למשל, תהי $A = \mathbb{N}$ ותהי $B = \{0, -1, -2, -3, \dots\} = \{-n \mid n \in \mathbb{N}\}$. אז $A \cup B = \mathbb{Z}$ (קבוצת המספרים השלמים), $A \oplus B = \mathbb{Z} - \{0\}$, $A - B = \mathbb{N} - \{0\}$. כל חמש הקבוצות האלה שונות זו מזו. למשל: $A \oplus B \neq A - B$ לכן $A - B$ ואינו שייך ל- $A \oplus B$. בדומה לגבי השאר. הפונקציה $f(n) = -n$ היא פונקציה חח"ע של A על B . לכן $|B| = |A|$. הפונקציה $g(n) = n + 1$ היא פונקציה חח"ע של A על $A - B$. לכן $|A - B| = |A|$. מהגדרת העוצמה $\aleph_0$, עוצמת A היא $\aleph_0$. לפי שאלה 4.4 בעמ' 119 בספר, גם $|\mathbb{Z}| = \aleph_0$. כלומר $|A \cup B| = \aleph_0$. נותר להראות שגם $|A \oplus B| = \aleph_0$. זה מתקבל למשל משאלה 4.3 סעיף ד (אפשר גם בדרכים אחרות).

תשובה 2

א. בחוברת "אוסף תרגילים פתורים" קבוצה 3 שאלה 10ה', מראים כי קבוצת הסדרות הסופיות של טבעיים היא בת-מניה. בשאלה שלפנינו עוסקים לא בסדרות אלא בתת-קבוצות של $\mathbb{N}$. נתאים לכל קבוצה סופית של מספרים טבעיים - סדרה סופית: פשוט נסדר את אברי הקבוצה בסדר עולה. בכך הגדרנו פונקציה של הקבוצה K שבשאלה אל קבוצת הסדרות הסופיות של טבעיים. פונקציה זו אינה על (מדוע?) אך מובן שהיא חד-חד-ערכית. לפיכך $|K| \leq \aleph_0$.

מצד שני, K היא אינסופית, מכיון שהיא מכילה את כל הקבוצות מהצורה $\{n\}$, לכל n טבעי. מכאן לפי משפט קנטור-שרדר-ברנשטיין $|K| = \aleph_0$ (למעשה אין כאן צורך במשפט הנ"ל, שהוא בגדר "תותח כבד"). ניתן להראות בלעדיו, שקבוצה אינסופית המוכלת בקבוצה בת-מניה היא בת מניה.

ב. הפונקציה $g: L \rightarrow K$ המתאימה לכל קבוצה את המשלים שלה ב- $\mathbb{N}$ היא חח"ע ועל (הוכיחו זאת!). לפיכך $|L| = |K|$, ולפי סעיף א' עוצמה זו היא $\aleph_0$.

תשובה 3

א. נשים לב שהקבוצות K, L, M זרות זו לזו, ו- $K \cup L \cup M = P(N)$. כעת, אילו M היתה בת-מניה, היינו מקבלים ש- $P(N)$ היא איחוד של 3 קבוצות זרות בנות-מניה. ע"י שימוש חוזר בשאלה 4.3 בעמ' 119 בספר (איחוד שתי קבוצות זרות בנות-מניה הוא בר-מניה) היינו מקבלים כי $P(N)$ היא בת-מניה - בסתירה למשפט 5.25, וכן בסתירה למשפט 5.6 (משפט קנטור). לכן M אינה בת-מניה.

ב. נסמן $B = K \cup L$. מהאמור בתחילת פתרון הסעיף הקודם, $M = P(N) - B$. בנוסף, B היא בת-מנייה, ו- $P(N)$ היא קבוצה אינסופית שאינה בת-מנייה. הקבוצות $P(N)$, B מקיימות אפוא את תנאי משפט 5.13 (עמ' 16 בחוברת "פרק 5") עבור הקבוצות A, B בהתאמה. לכן $|P(N) - B| = |P(N)| = C$. כאמור $M = P(N) - B$, כלומר $|M| = C$.

תשובה 4

א. תהיינה A_1, A_2, B_1, B_2 קבוצות שעוצמותיהן בהתאמה k_1, k_2, m_1, m_2 . כדי לקצר מעט את ההוכחה ניעזר בשאלה 5.1א, לפיה יש קבוצה חלקית של A_2 , שעוצמתה k_1 , ויש קבוצה חלקית של B_2 שעוצמתה m_1 . לכן ב.ה.כ. נניח $A_1 \subseteq A_2$, $B_1 \subseteq B_2$. כעת מהגדרת כפל עוצמות $|A_1 \times B_1| = k_1 \cdot m_1$, $|A_2 \times B_2| = k_2 \cdot m_2$. אבל מהנחתנו ומהגדרת מכפלה קרטזית נקבל $A_1 \times B_1 \subseteq A_2 \times B_2$. לכן, בהסתמך על שאלה 5.1ב, $k_1 \cdot m_1 \leq k_2 \cdot m_2$. ב. מצד אחד, $\aleph_0 \leq C$ ולכן בעזרת סעיף א, $\aleph_0 \cdot C \leq C \cdot C = C$. מצד שני $1 \leq \aleph_0$ ולכן בדומה $C = 1 \cdot C \leq \aleph_0 \cdot C$. משני הכיוונים יחד, בעזרת קנטור-שרדר-ברנשטיין, נובע המבוקש. ג. לפי משפט 5.26, $2^{\aleph_0} = C$. נציב זאת ונקבל $C^C = (2^{\aleph_0})^C = 2^{\aleph_0 \cdot C} = 2^C$. במעברים נעזרנו במשפט 5.27 ובסעיף ב של שאלה זו.

אייתי הראבן